

BULGARIA KESÄKUU 2006

Vietimme lintuloman Bulgariassa 3.6.–16.6. 2006. Kortteerina oli pakettihotelli, josta teimme viikon ajan autoretkiä ympäristön hyviin lintupaikkoihin.

Alla on *kuvaukset* (1.) vierailemistamme paikoista ja esimerkkejä suomalaista kiinnostavista lajeista. *Lajilistassa* (2.) on myös viitteellisiä luonnehdintoja lajien esiintymisestä. Lopussa on joitain *vinkejä* (3.) matkustamisen rasitteista.

1. LINTUPAIKAT

Nos Kaliakra

Varnan seudun turistihelveteistä pääsee eroon nopeasti ajamalla Kaliakran niemelle. Hienoja arolintuja näkee pysähtymällä mihin tahansa ennen ja jälkeen Bulgarevon kylää. Kävimme alueella kaksikin kertaa, sillä maisemat olivat upeat. Kauniisti kukkiva aro päättyy äkkijyrkkään kallioseinään ja Mustaanmereen. Nunnataskuja löytyy helposti Kaliakran niemeltä ja lähiympäristöstä.

Kaliakran niemi

Tapasimme kumpuilevasta aromaastosta lammaslauman ja vanhan paimenen. Hänen kanssaan vaihdoimme muutaman sanan jollain kielellä, jota kumpikaan ei osannut. Arohiirihaukka leijui ylitsemme saalistusmatkallaan. Arotaskuja pönötti milloin milläkin kivellä.

Nunnatasku

Niemen kärjessä on linnakkeen rauniot sekä hyvä ravintola ja hieno näköala alppikiitäjineen, nunnataskuineen ja karimetsoineen. Meressä polski delfiinejä ja sähkölangalla istuskeli lounasseurana mustapääsirkku.

Kiinnostavia lajeja:

Karimetso *Phalacrocorax aristotelis*
Arohiirihaukka *Buteo rufinus*
Punajalkahaukka *Falco vespertinus*
Pikkutuulihaukka *Falco naumanni*
Alppikiitäjä *Apus melba*
Mehiläissyöjä *Merops apiaster*
Arokiuru *Melanocorypha calandra*
Lyhytvarvaskiuru *Calandrella brachydactyla*
Nummikirvinen *Anthus campestris*
Pensasvarpunen *Passer hispaniolensis*
Nunnatasku *Oenanthe pleschanka*
Arotasku *Oenanthe isabellina*
Mustapääsirkku *Emberiza melanocephala*

Durankulak ja Shabla

Durankulakiin, lähelle Romanian rajaa, lähdettiin aamuvarhaisella. Matkan varrella ohitimme jälleen Balchikin kaupungin kaatopaikan, josta nousi ikuinen savu ja lokkeja parveili massoittain tuon gehennan päällä. Jätimme väliin.

Durankulakissa suuntasimme leirintäalue Kosmokselle, joka sijaitsi melko kelvottoman rantatien päässä. Kaunis, avara maisema oli aivan tyhjillään ihmisistä ja saimme nauttia linnuista itseksemme. Kävelimme rantaa pitkin sinne ja takaisin pari kilometriä. Meren puolella oli jonkin verran kahlaajia keräävä hiekkaranta ja mantereen puolella kosteikkolampia ja ruovikkoa. Ruovikon tunnuslaji oli rastaskerttunen, joka rahisti melkein joka korren nokassa. Kenttäkerttunen oli sen sijaan Durankulakin tähtilaji. Niitä näimme puolenkymmentä laulavaa yksilöä.

Kenttäkerttunen

Lampareiden yllä ruokaili tiiroja, samalla lammella lenteli kolme eri mustatiiralajia. Hiekkarannan helmeksi osui yksinäinen pääskykahlaaja. Nopeasti lämpenevä aamupäivä hehkutti hiekalla mätänevistä delfiininpojista muhevut aromit, joten vaihdoimme maisemaa.

Käynti Durankulak-järven lounaispäässä (Iankovin mainitsevat arkeologiset kaivaukset neoliittiajalta) oli lintumielessä laiha. Huonolta ajouralta löytyi kuitenkin kumma kolo, josta putkahti esiin siiseli, tuorojen huvittava heppu.

Durankulakin hiekkaranta

Ajelimme hiljaksiin takaisin etelään päin ja kävimme Shabla-järvellä. Iltapäivän kuumuudessa retkeilyteho alkoi jo laskea ja väreilykin haittasi. Järvellä kellui sentään ihan kunnolla ruskosotkia. Hiljaisia pikkuteitä pitkin ajoimme taas Kaliakraa kohti. Pari kilometriä ennen Tyulenovon kylää löytyi sähkölangoilta kolme keskenkasvuista punajalkahaukkakoirasta ja muutama nunnataskukin pyöri pellossa.

Kiinnostavia lajeja:

Kapustahaikara *Platalea leucorhodia*
Rääkkähaikara *Ardeola ralloides*
Ruskosotka *Aythya nyroca*
Punajalkahaukka *Falco vespertinus*
Pitkäjalka *Himantopus himantopus*
Pääskykahlaaja *Glareola pratincola*
Mustajalkatylli *Charadrius alexandrinus*
Mustatiira *Chlidonias nigra*
Valkoposkitiira *Chlidonias hybrida*
Valkosiipitiira *Chlidonias leucoptera*
Ruokosirkkalintu *Locustella luscinioides*
Kenttäkerttunen *Acrocephalus agricola*
Nunnatasku *Oenanthe pleschanka*

Goritsa ja Kamchia

Goritsan tammimetsä sijaitsee Varnan ja Burgaksen välisen rantatien varressa. Kävimme tässä metsikössä kolme (!) kertaa yrittämässä balkaninsieppoa, mutta turhaan. Muuta mukavaa metsälajistoa pysähdyksillä sentään havaittiin, ja jäljistä päätellen asukkaisiin kuului myös villisikoja. Goritsan metsässä on mainio tienvarsiravintola, siitäkin huolimatta että interiööriä koristavat täytetyt ruskohaikarat ja tundrahanhet. Aamukahvilla katselimme yli lentävää pikkukotkaa.

Goritsa

Samalla seudulla Mustanmeren rannassa on Kamchian suojeltu tulvametsä. Täällä pesii kuulemma pikkukiljukotkia, mutta lyhyt stajijhetki ei tuottanut tulosta. Jatkoimme matkaa, kun kohdallemme osuneen zigenäärivankkurin monirotuinen koira alkoi kiinnostua meistä liikaakin.

Metsäalueella ei kummoisia polkuja ollut, ja painelimmekin yhden viitatiehen nähtyämme suoraan rannan dyynien ja männiköiden tuntumaan. Täältä hiekkatörmistä löytyi mehiläissyöjiä pesäkoloillaan. Dyynien liepeillä lauleskeli kangaskiuruja.

Kiinnostavia lajeja:

Pikkukotka *Hieraetus pennatus*
Tammitikka *Dendrocopos medius*
Mehiläissyöjä *Merops apiaster*
Etelänpuukiiپیjä *Certhia brachydactyla*
Viitatiehen *Parus palustris*

Srebarna

Srebarna on kuuluisa kosteikkoalue Tonavan rannalla. Ajoaikaa tulee Varnan liepeiltä muutamakin tunti, mutta se kannattaa. Reitin varrelle jäävän Dobrichin kaupungin kiertämiseen tulee varata sekoilulisää 20-30 minuuttia.

Kuumana kesäkuun päivänäkin pesimälinnustoa oli paikalla valtavasti. Kohteeseen saa helposti kulumaan koko päivän. Srebarna on sekä RAMSAR- kosteikko että Unescon maailmanperintökohde.

Aloitimme järven eteläpäästä, Ruse-Silistra –tien varressa olevalta tarkkailupaikalta. Ruskosotkia oli runsaasti, ja ylitsemme lensi tasaisena virtana valkoposkitiioja. Pääsimme vihdoin näkemään myös mustakaulauikun. Isommat lintuyhdyskunnat olivat turhan kaukana tältä paikalta, joten siirryimme järven länsipuolelle. Käväisimme kylän laitamalla sijaitsevassa muhkeassa opastuskeskuksessa hakemassa alueesta kartan. Ihmismassat eivät olleet valuneet tännekään: reaalisosialismia kaikuvassa kolhossa museossa viipyili vain uninen kasööri ja naftaliinin katku.

Karkasimme terveeseen ulkoilmaan ihailemaan kiharapelikaanien asuttamaa järveä. Kävely länsilaidan poluilla tuotti hienoja näkymiä pikkumerimetsoista, pronssi-iibiksistä ja kaiken maailman haikaralajeista. Pussitaiset vislailivat helteessä. Raukeasti taivaalla kaartelevassa pelikaaniparvessa pyöri myös yksi merikotka.

Pikkumerimetso

Iltapäivän kuumuudessa hoipuimme takaisin kummitusmaisesta hiljaisesta kylään, jossa ei liikkunut edes hulluja koiria. Pieni kahvila onneksi availi

juuri oviaan ja söimme mahamme täyteen kolmella eurolla. Kahvia odotellessa takapihan puihin pyrähti syyriantikka.

Loppupäivän ajelimme Tonavan rantametsissä ja läheisessä Vetrenin kylässä. Kevätkauden tulvat olivat jättäneet puumerkkinsä korkealle runkoihin ja maasto-Ladalle tuli käyttöä mutaisilla ja kelvottomilla ajourilla. Kylien laitamilla istuskeli tiheässä sininärhiä.

Tonava

Vetrenin kylän venerannassa ihailimme loppumatonta lintuvirtaa Tonavan yllä. Kiiivaasti virtaavan joen päällä paineli ruokareissuillaan yöhaikaraa, pronssi-iibistä, pikkumerimetsoa ja kaikkea muuta. Illansuussa alkoi tasaisen maan yllä vyöryä ukkoskuuroja ja iltamyöhään Albenaan palatessa saimme ajaa jo kunnan jylyssä ja salamoinnissa.

Kiinnostavia lajeja:

Mustakaulauikku *Podiceps nigricollis*

Kiharapelikaani *Pelecanus crispus*

Pikkumerimetso *Phalacrocorax pygmeus*

Pikkuhaikara *Ixobrychus minutus*

Yöhaikara *Nycticorax nycticorax*

Silkkihaikara *Egretta garzetta*

Kapustahaikara *Platalea leucorhodia*

Rääkkähaikara *Ardeola ralloides*

Pronssi-iibis *Plegadis falcinellus*

Ruskosotka *Aythya nyroca*

Syyriantikka *Dendrocopos syriacus*

Sininärhi *Coracias garrulus*
Pussitiainen *Remiz pendulinus*

Burgaksen ympäristö

Burgaksen kaupungin ympärillä on paljon hienoja lintukohteita. Kaupunki sinänsä on itäeurooppalainen teollisuuskaupunki, joten kulttuurinähtävyyksiä ei tarvitse haikailla.

Burgaksen koillispuolella sijaitsee Pomoriejärvi ja paljon laajoja suola-altaita. Vetäisimme auton vilkasliikenteisen 9-tien sivuun ja käveleskelimme hetken altaiden reunoja. Kahlaajia oli mukavasti; hauska oli katsella kahdeksan lampiviklon porukkaa, avosetteja ja pitkäjalkoja. Läheisillä aukeilla huhki pari arohiirihaukkaa.

Burgaksen eteläpuolella on Bulgarian Bird Lifen hyvin varustettu opastuskeskus Poda.

<http://www.bspb-poda.de/sites/english/home/home.htm>

Stajailu keskuksen katolla oli keskinkertainen kokemus. Ohi lentänyt käärmekotka sentään palkitsi. Vanhoissa korkeajännitepylväissä repsotti isoja merimetsokolonioita – kuulemma ensimmäiset pylonipesät Euroopassa.

Poda ja Lada

Oppaiden vinkistä ajoimme lopuksi Burgas-järven etelärannalle, Gorno Ezerovon kylän länsipuolella olevalle kukkulalle. Sieltä näkyikin komea pelikaanilautta! Hiljalleen pelikaanit nousivat järven pinnasta kiertueelle ja mukavahan sitä touhua oli katsoa. Silkkikerttunen pani parastaan rantapusikossa. Ruskohaikarat löpsyttelivät kaislikon yllä.

Kiinnostavia lajeja:

Pelikaani *Pelecanus onocrotalus*

Ruskohaikara *Ardea purpurea*

Mustahaikara *Ciconia nigra*

Käärme kotka *Circaetus gallicus*

Lampiviklo *Tringa stagnatilis*

Mustajalkatylli *Charadrius alexandrinus*

Mustanmerenlokki *Larus melanocephalus*

Trigrad

Teimme kaksi yötä kestävänsä ekskurssin Rhodopivuorille, päämääränä Trigradin rotko ja siellä asuvat kalliokiipijät. Matkaa Albenasta Trigradiin kertyy noin 650 km ja aikaa meillä tähän väliin kului melkein 10 tuntia lähes yhtäjaksoista ajoa; matkan loppupään vuoristoetapit hidastivat yllättävästi. Reittimme oli Burgaksesta eteenpäin seuraava: Aitos-Karnobat-Sliven-Nova Zagora-Stara Zagora-Chirpan-Popovitsa-Asenovgrad-Pamporovo-Devin-Trigrad.

Rhodopivuoristoa

Maisemat ovat melko tylsää Traakian tasankoa ja vasta Asenovgradista eteenpäin vuoristoisemmat. Vuoristossakin tie kulkee jokiuomaa seuraten

laaksossa, joten huimaamaan ei pääse. Matkan varrelle jää myös kaamea Pamporovon laskettelukeskus, rujo bulgarialainen versio Rukatunturista. Trigradin kylässä olimme perillä iltapäivällä varhaisaamun lähdön jälkeen. Sää oli täällä Kreikan rajan syrjäisessä kylässä märkä ja kylmä: villapaitoja ja käsineitä tuli ikävä. Kyselimme herttaiselta muslimityöltä hotelleja ja vastaus tuli saksaksi – muuten Trigradissa puhuttiinkin sitten silkkaa bulgariaa. Ryörimme Skodalla kylän ylärinteille karjauria pitkin ja saimme tietää, että kaikki pikkuhotellit olivat joko kiinni tai täynnä. Tunnelmaa täydensi se, että Skodan pohjasta kuului jännä pulina ja öljyvalo alkoi tuikkia.

Maitojuna olisi kutsunut, ellei kylästä olisi löytynyt vanhanajan säällistä vieraanvaraa: esiin kaivettiin ystävällinen eukko, joka lupasi ottaa meidät vierashuoneeseensa pariksi yöksi. Sanakirjalla oli käyttöä. Illaksi eukko loihti hienon taimenaterian.

Trigradin kylä

Soitimme autovuokraamoon kylmässä hiessä: öljypohja maksaa kuitenkin vaikka mitä. Svetoslav Sofiasta lupasi lähteä saman tien tuomaan meille neliveto-Ladaa. Iltapäivällä sitten vaihdettiin kylänraitilla autoa, Svetoslav antoi tukun mainioita lintuvinkkejä nähtyään kiikarit, ja kuittasi haverin hymyllä ja ”no prablem”-heitolla. Sitten Sveti heitti Skodan sisuksiin tummanpuhuvaa tököttiä ja lähti yön selkään taittamaan taivalta (myöhemmin selvisi, että ei kuitenkaan ihan Sofiaan saakka...).

Seuraavana aamuna olimme tikkana Trigradin kurussa henki huuruten ja tapitimme julmaa kallionseinää. Peukaloinen lauloi alhaalla kuusistossa. Sitten seinämää myöten lepatteli maailman kaunein lintu lyijynharmaana ja verenpunaisena! Kalliokiipijäpariskuntaa ihailtiin siinä hyvä tovi ja maailman pahuus unohtui hetkeksi.

No se!

Kiertelimme päivän lähisolissa. Joenvarsilla näkyi paljon koskikaroja ja virtavästäräkkejä. Myös kalliopääskyt ja ruostepääskyt olivat runsaita. Varhain seuraavana päivänä lähdimme ajelemaan takaisin Mustanmeren rannikkoa kohti. Bachkovon luostari oli hieno paikka, mutta balkanintiaista ei alueen rinteiltä löytynyt. Pysähdyimme matkan varrella muutamassa vuorenkainalossa petolintujen toivossa, mutta iltopäivällä alkoi raju ukkosmyrsky, joka pakotti illaksi kotiin.

Kiinnostavia lajeja:

Mustahaikara *Ciconia nigra*

Kalliopääsky *Ptyonoprogne rupestris*

Ruostepääsky *Hirundo daurica*

Kalliokiipijä *Tichodroma muraria*

Mustaleppälintu *Phoenicurus ochruros*

Viitatiainen *Parus palustris*

Pensassirkku *Emberiza cirrus*

Albena

Koska meillä ei ollut vuokra-autoa koko kahta viikkoa, retkeilimme jonkin verran jalan Albanan ympäristössä. Vaikka merenrannan ja kosteikkojen lajit jäävät Albenassa vähiin, turistiryksiksi paikka on lintujen kannalta erinomainen: metsä-, pensaikko- ja puistolajistoa näkee hyvin. Hotellimme (Althea) oli puistoalueella mainiolla paikalla kauempana hiekkarannan biletystorneista. Vihertikka oli jokapäiväinen näky, ja pääsimme kerran ihailemaan samalla nurmikolla sekä harmaapäätikkää että vihertikkää. Myös syyriantikkoja osui kohdalle useampia. Alkulomasta kuhankeitäjät hulauttelivat joka paikassa, mutta niiden tahti tuntui hiljenevän kuun puolivälissä. Hotellin parvekkeelta pääsi iltaisin kuuntelemaan myös lähipuiden kyläpöllösiä, joita eräällä istumalla havaittiin neljä. Muuttoaikaan lintuharrastajien suosiossa olevassa hotelli Dobrudzhassa kävimme ahmimassa leivoskahvit ja ihailemassa kattokahvilan stajimaisemia. Lokakuussa (2006) tämän massiivisen tornitalon huonehinta olisi respantädin mukaan n. 60 €.

Turistikylän eteläreunalla oli Baltatan suojeltu tulvametsälaikku. Lyhyen polun varrelle näkyi ja kuului useita tammitikkoja ja matkan ainoa kultarinta. Metsässä kohtasimme ensi kertaa mölysammakot, joiden hekottelua kuvataan jo Aristofaneen komedioissa ("brekekekeks koaks koaks"). Metsäalue rajautuu hiekkarantaan, joka on suurimmaksi osaksi steriiliä muovituolierämaata. Luonnontilaisempi ranta oli epävirallisesti teutonibarbaarien valloittama: joka dyynin harjalla kukkoili reviiirillään yksi kypsään ikään ehtinyt naturisti. Sosialistisessa Bulgariassa nudismi oli laitonta, ja paikallisten suurta hupia oli kuulemma katsella, kun poliisiladaan pakattiin kerran viikossa lasti alastomia länsituristeja. Lyhyeksi jäänyt kiikarointi rannalla tuotti mustanmerenlokkeja, riuttatiiroja ja paikallista harmaalokkisakkia.

Pohjoisen suunnalla kävelimme pensaikkorinteitä ja Albanan rannasta lähtevää rannan myötäistä tieuraa. Aika ei näillä kävelyillä mennyt hukkaan, sillä vihkoon kertyi paljon havaintoja muun muassa vaaleakultarinhoista, pikkukotkista, sininärhistä ja mehiläissyöjistä.

Kiinnostavia lajeja:

Pikkukotka *Hieraetus pennatus*

Mustanmerenlokki *Larus melanocephalus*

Kyläpöllönen *Otus scops*

Vihertikka *Picus viridis*

Tammitikka *Dendrocopus medius*

Syyriantikka *Dendrocopus syriacus*

Vaaleakultarinta *Hippolais pallida*

2. HAVAITUT LAJIT

- Mustakaulauikku *Podiceps nigricollis*
1p Sreburna
- Silkkiuikku *Podiceps cristatus*
Muutamia
- Härkälintu *Podiceps grisegena*
1p Sreburna
- Pelikaani *Pelecanus onocrotalus*
a40 Burgas-järvet
- Kiharapelikaani *Pelecanus crispus*
a30 Sreburna
- Merimetso *Phalacrocorax carbo*
Runsaasti Durankulakissa ja Podassa, satunnaisia merellä
- Karimetso *Phalacrocorax aristotelis*
15p Kaliakra
- Pikkumerimetso *Phalacrocorax pygmeus*
Sreburna, Tonava: runsaasti
- Pikkuhaikara *Ixobrychus minutus*
5p Sreburna
- Yöhaikara *Nycticorax nycticorax*
5p Burgas-järvet, runsaasti Tonavalla ja Sreburnassa
- Rääkkähaikara *Ardeola ralloides*
4p Durankulak, 6p Burgas-järvet, useita Sreburnassa
- Silkkahaikara *Egretta garzetta*
8p Burgas-järvet, runsaasti Tonavalla
- Harmaahaikara *Ardea cinerea*
2p Durankulak, 20p Burgas-järvet, useita Sreburnassa
- Ruskohaikara *Ardea purpurea*
5p Burgas-järvet
- Kattohaikara *Ciconia ciconia*
Siellä täällä kylissä ja viljelyksillä
- Mustahaikara *Ciconia nigra*
Satunnaisia kaartelijoita maaseudulla
- Pronssi-iibis *Plegadis falcinellus*
Runsaasti Sreburnassa ja Tonavalla
- Kapustahaikara *Platalea leucorhodia*
2p Durankulak, 8p Burgas-järvet, 10p Sreburna
- Kyhmyjoutsen *Cygnus olor*
Siellä täällä rannikolla
- Merihanhi *Anser anser*
1p Sreburna

Ristisorsa *Tadorna tadorna*
Järvillä joitain yksilöitä

Sinisorsa *Anas platyrhynchos*
4p Durankulak, 8p Burgas-järvet, Sreburna

Heinätavi *Anas querquedula*
3p Durankulak, 15p Sreburna

Tavi *Anas crecca*
2p Burgas-järvet

Punasotka *Aythya ferruginea*
Joitain yksilöitä Burgas-järvillä ja Sreburnassa

Ruskosotka *Aythya nyroca*
Durankulak 3p, Shabla Tuzla 24p, Sreburna runsaasti

Tukkasotka *Aythya fuligula*
1p Burgas-järvet

Merikotka *Haliaëtus albicilla*
1 kiert Burgas-järvet

Käärmeotka *Circaetus gallicus*
1 Poda

Pikkukotka *Hieraetus pennatus*
2 Albena, 1 Goritsa

Haarahaukka *Milvus migrans*
1 Albena

Ruskosuohaukka *Circus aeruginosus*
Useita lintuja eri kosteikoilla

Niittysuohaukka *Circus pygargus*
1 Traakian tasangolla

Arohiirihaukka *Buteo rufinus*
2 Kaliakra, 1 Pomorie

Hiirihaukka *Buteo buteo*
Yhteensä 6 lintua siellä täällä

Mehiläishaukka *Pernis apivorus*
Yhteensä 3 satunnaista havaintoa

Varpushaukka *Accipiter nisus*
Yhteensä 2 satunnaista havaintoa, sirovarpushaukkaa emme havainneet

Tuulihaukka *Falco tinnunculus*
2 Albena, lisäksi muutamia tin/nau

Pikkutuulihaukka *Falco naumanni*
1k Kaliakra, lisäksi muutamia tin/nau

Punajalkahaukka *Falco vespertinus*
3 Tyulenovo, 1 Kaliakra

Nuolihaukka *Falco subbuteo*
1 Kaliakra

Muuttohaukka *Falco peregrinus*
1 Trigrad

Fasaani *Phasianus colchicus*
2p Sreburna

Viiriäinen *Coturnix coturnix*
1 Asenovgrad-Haskovo -välillä

Luhtakana *Rallus aquaticus*
1 Ä Poda

Liejukana *Gallinula chloropus*
4p Sreburna

Nokikana *Fulica atra*
Kuka näitä muistaa? Nähtiin kyllä muutamassa paikassa.

Meriharakka *Haematopus ostralegus*
2p Pomorie

Avosetti *Recurvirostra avocetta*
4p Pomorie

Pitkäjalka *Himantopus himantopus*
3p Durankulak, 10p Pomorie

Pääskykahlaaja *Glareola pratincola*
1p Durankulak

Pikkutylli *Charadrius dubius*
2p Durankulak

Mustajalkatylli *Charadrius alexandrinus*
2p Durankulak, 4p Pomorie

Töyhtöhyppä *Vanellus vanellus*
4p Burgas-järvet

Punajalkaviklo *Tringa totanus*
1p Durankulak, 10p Pomorie

Lampiviklo *Tringa stagnatilis*
8p Pomorie

Naurulokki *Larus ridibundus*
Kosteikoilla.

Mustanmerenlokki *Larus melanocephalus*
Albenassa eri-ikäisiä hiekkarannalla. Pomoriella ainakin 1 ad.

Larus mic/cac *Larus michahellis / cachinnans*
Eri-ikäisiä harmaalokkiryhmän edustajia runsaasti rannoilla.
Etelänharmaalokkeja?

Merilokki *Larus marinus*
3p Kaliakra

Pikkutiira *Sterna albifrons*
3p Durankulak, 2p Pomorie

Riuttatiira *Sterna sandvicensis*
Rannoilla muutamia siellä täällä, myös Albenassa.

- Kalatiira *Sterna hirundo*
2p Durankulak, runsaasti Sreburnassa.
- Räyskä *Sterna caspia*
1p Sreburna.
- Mustatiira *Chlidonias nigra*
2p Durankulak.
- Valkosiipitiira *Chlidonias leucoptera*
1p Durankulak.
- Valkoposkitiira *Chlidonias hybrida*
4p Durankulak, runsaasti Sreburnassa.
- Kalliokyyhky *Columba livia*
Pulumiljöössä tietenkin, mutta myös luontaisesti Kaliakralla ja vuoristossa.
- Sepelkyyhky *Columba palumbus*
Hajahavaintoja metsissä.
- Turkinkyyhky *Streptopelia decaocto*
Runsaasti kylissä.
- Turturikyyhky *Streptopelia turtur*
Yleisimpiä lintuja pelloilla ja viljelmillä.
- Käki *Cuculus canorus*
Kukuntaa kaikkialla.
- Minervanpöllö *Athene noctua*
Kaksi havaintoa eri maalaiskylistä.
- Kyläpöllönen *Otus scops*
Albenassa hotellin puistossa, neljä yksilöä.
- Sarvipöllö *Asio otus*
Poikue Albenan hotellialueen puissa.
- Tervapääsky *Apus apus*
Paljon.
- Alppikiitäjä *Apus melba*
2p Kaliakra.
- Harjalintu *Upupa epops*
Hajahavaintoja maaseudulla.
- Kuningaskalastaja *Alcedo atthis*
3p Sreburna.
- Mehiläissyöjä *Merops apiaster*
Muutamia yksilöitä melkein joka päivä. Pesäkoloja Kamchiassa.
- Sininärhi *Coracias garrulus*
1p Albenan N-puolella, 1 p Shabla, 8p Vetren-Sreburna – välillä.
- Palokärki *Dryocopus martius*
1Ä Goritsa.

- Vihertikka *Picus viridis*
Albanan puistoissa muutamana päivänä.
- Harmaapäätikka *Picus canus*
1p Albanan hotellialueella.
- Käpytikka *Dendrocopos major*
Muutamia metsissä.
- Syyriantikka *Dendrocopos syriacus*
Puutarhamiljöössä muutamia.
- Tammitikka *Dendrocopos medius*
Albanan Baltatan metsässä ja Goritsassa useita.
- Pikkutikka *Dendrocopos minor*
Sreburnan rantapusikot.
- Kiuru *Alauda arvensis*
2p Kamchian rannalla.
- Töyhtökiuru *Galerida cristata*
Runsaasti pelloilla ja niityillä.
- Kangaskiuru *Lullula arborea*
2p Kamchian rannalla.
- Lyhytvarvaskiuru *Calandrella brachydactyla*
2p Bulgarevon arot.
- Arokiuru *Melanocorypha calandra*
Aroilla ja kuivilla viljelmillä, Bulgarevossa ja Shablassa.
- Törmäpääsky *Riparia riparia*
5p Durankulak. 1p Poda.
- Kalliopääsky *Ptyonoprogne rupestris*
Vuoristossa yleinen.
- Haarapääsky *Hirundo rustica*
Runsas.
- Ruostepääsky *Hirundo daurica*
2p Albanassa, vuoristossa yleinen.
- Räystäspääsky *Delichon urbica*
Runsas.
- Nummikirvinen *Anthus campestris*
1p Bulgarevossa, 2p Durankulak.
- Metsäkirvinen *Anthus trivialis*
Goritsassa useita.
- Västäräkki *Motacilla alba*
Muutamia joka päivä, vuoristossa yleisempi.
- Keltävästäräkki *Motacilla flava*
1p Pomorie.
- Virtävästäräkki *Motacilla cinerea*
Vuoristossa useita.

Peukaloinen *Troglodytes troglodytes*
Trigrad 2Ä.

Koskikara *Cinclus cinclus*
3p Trigrad.

Punarinta *Erithacus rubecula*
Yleinen metsissä.

Etelänsatakieli *Luscinia megarhynchos*
Yleinen mutta puuttui vuoristosta.

Leppälintu *Phoenicurus phoenicurus*
1p Albena.

Mustaleppälintu *Phoenicurus ochruros*
Trigrad useita.

Kivitasku *Oenanthe oenanthe*
Muutama havainto.

Arotasku *Oenanthe isabellina*
Bulgarevo-Kaliakra 5p.

Nunnatasku *Oenanthe pleschanka*
Bulgarevo-Kaliakra n. 10p. Tyulenovo 5p.

Laulurastas *Turdus philomelos*
2p Goritsa, 1p Sreburna.

Mustarastas *Turdus merula*
Metsissä yleinen.

Lehtokerttu *Sylvia borin*
Kamchian dyynit 1Ä.

Mustapääkerttu *Sylvia atricapilla*
Yleinen metsissä.

Hernekerttu *Sylvia curruca*
Shabla 3p, Sreburna 3p.

Pensaskerttu *Sylvia communis*
Hajahavaintoja usealta päivältä.

Ruokosirkkalintu *Locustella luscinioides*
Durankulak 3Ä, Sreburna 1Ä.

Silkkikerttunen *Cettia cetti*
Burgas-järvet 1Ä.

Rytikerttunen *Acrocephalus scirpaceus*
Durankulak 2Ä, 1Ä Poda, 1Ä Sreburna.

Kenttäkerttunen *Acrocephalus agricola*
Durankulak 5 laulavaa.

Rastaskerttunen *Acrocephalus arundinaceus*
Yleisin kerttunen ruovikoissa.

Kultarinta *Hippolais icterina*
Albenan Baltata 1Ä.

Vaaleakultarinta *Hippolais pallida*
Albanan N-puolen rantapusikot 6Ä, Shabla 1Ä.

Sirittäjä *Phylloscopus sibilatrix*
Goritsassa useita.

Tiltalti *Phylloscopus collybita*
Muutamia metsissä.

Harmaasieppo *Muscicapa striata*
1p Kamchia.

Talitiainen *Parus major*
Joka paikan sankari.

Kuusitiainen *Parus ater*
Muutamia vuoristossa.

Sinitiainen *Parus caeruleus*
Melkein joka paikan sankari. Enemmän vuoristossa.

Viitatiainen *Parus palustris*
2p Kamchian metsät, 3p Bachokovon luostari.

Hömötiainen *Parus montanus*
2p Trigrad.

Viiksitimali *Panurus biarmicus*
4p Durankulak.

Pussitiainen *Remiz pendulinus*
3ä Sreburna.

Pähkinänakkeli *Sitta europaea*
Goritsassa useita.

Etelänpuukiiپیjä *Certhia brachydactyla*
1p Goritsa.

Kalliokiپیjä *Tichodroma muraria*
Pariskunta Trigradissa.

Pikkulepinkäinen *Lanius collurio*
Melkein joka päivä muutama lintu.

Punapäälepinkäinen *Lanius senator*
1p Chirpan, matkalla vuoristoon.

Mustaotsalepinkäinen *Lanius minor*
Joka paikan lepinkäinen avoimessa maastossa.

Harakka *Pica pica*
Näkyi.

Närhi *Garrulus glandarius*
Näkyi.

Naakka *Corvus monedula*
Näkyi hieman vähemmän.

Mustavaris *Corvus frugilegus*
Silistran kaatopaikka Sreburnasta palatessa 20p.

- Varis *Corvus corone cornix*
Ks. harakka ja närhi.
- Korppi *Corvus corax*
Lähinnä vuoristossa.
- Kottarainen *Sturnus vulgaris*
Ks. varis.
- Kuhankeittäjä *Oriolus oriolus*
Miellyttävän runsas, havaintoja lähes joka päivältä.
- Varpunen *Passer domesticus*
Ks. kottarainen.
- Pensasvarpunen *Passer hispaniolensis*
Yhdessä puussa pesiviä keskellä Bulgarevon aroja.
- Pikkuvarpunen *Passer montanus*
Säksätti siellä täällä.
- Peippo *Fringilla coelebs*
Lurisi puissa. Runsa.
- Hemppo *Carduelis cannabina*
Bulgarevo 2p.
- Tikli *Carduelis carduelis*
Vaikea välttää.
- Viherpeippo *Carduelis chloris*
Muutamina päivinä muutamia.
- Keltahemppo *Serinus serinus*
Vuoriston lintu, muutamia.
- Nokkavarpunen *Coccothraustes coccothraustes*
Albenassa ja Kamchiassa.
- Pajusirkku *Emberiza schoeniclus*
Durankulak useita.
- Peltosirkku *Emberiza hortulana*
Trigrad-Asenovgrad-välillä 2p, Vetren 1p.
- Pensassirkku *Emberiza cirrus*
Albena N-puoli 2p, Bachkovon luostari 1p.
- Mustapääsirkku *Emberiza melanocephala*
Muutamia lintuja peltomaisemissa.
- Harmaasirkku *Emberiza calandra*
Runsain sirkku peltomaisemassa.

Havaitut lajit yhteensä 163

3. MATKUSTUSFAKTOJA

Auto

Skoda Octavia farmari. Ajettu n. 150 000 km. Öljypohja rikkoutui Trigradin kehnoilla ja kivisillä kyläpoluilla. Tilalle saatiin mainio maastoauto, maakaasulla tai bensalla käyvä Lada Niva 4x4, ajettu 30 000 km.

Autovuokraamon (<http://bulgariacarrent.com/>) palvelu oli erinomaista myös vastoinkäymisissä. Hinta 29 €/vrk.

Bensiinin keskihinta (95E) oli n. 1,85 levaa (alle euron) litralta ja maakaasun n. 0,90 levaa (n 50 snt) litralta.

Kartat

Freytag&Berndt 1:400 000.

Domino 2006 1:540 000.

Jälkimmäinen ostettiin kadulta parilla kolikolla ja oli huomattavasti parempi kuin kalliilla rahalla Suomesta hankittu saksalainen kartta.

Kirjallisuus

P. Iankov, *Where to Watch Birds in Bulgaria* (1996, loppuunmyyty)
The Rough Guide to Bulgaria. 5th ed.

M. Holman, *Teach yourself Bulgarian*.

Internetistä löytyy paljon retkikertomuksia, ks esim. *Trond Haugskottin* sivu

<http://www.birdtours.co.uk/tripreports/bulgaria/bulgaria9/Bulgaria.htm>.

Vilkaise myös http://www.fatbirder.com/links_geo/europe/bulgaria.html.

Majoitus

Pakettimajoitus turistikeskus Albenassa, hotelli Altheassa.

Kaksi yötä puoliuudossa Trigradissa (sis. 2 illallista ja 1 aamiainen, yht n. 35 €). Majoitusta joutui Trigradissa etsiskelemään jonkin aikaa, koska kylän pari pientä hotellia olivat täynnä.

Lennot

Pakettilento Finnmatkojen kautta.

Ruoka

Hyvää ja halpaa. Kolmen ruokalajin lounaan/päivällisen kahdelle hengelle sai n. 30 levalla (n. 15€).

Liikenne

Tiet ja reitit on opastettu hyvin. Pikkukaupungeissa päätie menee yleensä asutuksen halki eikä tyhmäkään eksy. Isommista kaupungeista Varnassa oli hyvät opasteet, Burgaksessa ei mitään opasteita. Kannattaa ehkä opetella kyrilliset kirjaimet, mutta ilmankin pärjää.

Teiden kunto vaihtelee erinomaisesta heikkoon. Bulgarian teiden surkeutta valitellaan matkakertomuksissa kylläkin liikaa. Kun ajaa varovasti, ei ole aihetta huoleen.

Liikennekulttuuri on pöhkön ja vaarallisen väliltä. Taustapeiliä kannattaa pitää silmällä ja varoa ennen kaikkea upouusia saksalaisia automerkkejä. Muista, että milloin tahansa reunapusikosta voi auton eteen loikata esimerkiksi lehmä, hanhi, lammas tai turisti. Burgaksen Podan opastuskeskuksessa saimme hauskan ohjeen, jota emme kuitenkaan noudattaneet: ”In Bulgaria you can stop anywhere!”

Varnan ja Burgaksen välisellä valtatiellä liftailee yksinäisiä naisia. Älä ota heitä kyytiin, sillä he eivät ole menossa minnekään.

Ihmiset

Turistibisneksessä olevat ihmiset ovat tavanomaisen kohteliaita asiakkaitaan kohtaan. Vuoristossa muutamat tapaamamme ihmiset olivat erittäin ystävällisiä ja avuliaita. Kielistä osataan lähinnä bulgariaa ja ehkä saksaa. Rannikolla pärjää tietysti englannilla.

Kiitokset

Jouko Högmänder, Ari Linna, Pekka Suhonen, Svetoslav from Bulgariacarrent.

Yhteystiedot

timo.nisula@helsinki.fi
kirsi.nisula@helsinki.fi